WWW.MKS.AZ saytının

"Öyrətmək savab, öyrənmək qazanc" kitabxanası

seriyasından

VERGİ MƏCƏLLƏSİ 2025

Son dəyişikliklərin izahı

BAKI- 2025

Bakı şəhəri, Cəfər Cabbarlı küçəsi 44, Caspian Plaza, Lotfi Zadeh Technology Center, 16-ci mərtəbə

Əlaqə vasitəsi: 050-368-12-72

web: www.mks.az

email: mksacademy2022@gmail.com

Buraxılışa məsul şəxs: Anar Bayramov

"Vergi Məcəlləsi 2025'

Bakı - 2025, 520 səhifə

Ön Söz

“Vergi Məcəlləsi- 2025” MKS Academy-nin hər il nəşr etdiyi ənənəvi kitablarındandır. Vergi Məcəlləsi də daxil olmaqla, vergi qanunvericiliyini formalaşdıran normativ-hüquqi aktlara il ərzində edilən dəyişiklik və əlavələr nəzərə alınmaqla şərhlərdən və müvafiq qanunvericilikdən ibarət kitab oxucuların və dəyərli həmkarlarımızın stolüstü nəşridir.

Ötən ilin sonunda Vergi Məcəlləsinə, eyni zamanda Məcəllə ilə əlaqəli qanun və qaydalara xeyli sayda dəyişikliklər olunub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti 16 dekabr 2024-cü il tarixli, 98-VIIQD saylı “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununu imzalamaqla 1 yanvar 2025-ci il tarixdən Vergi Məcəlləsinə olunan əlavə və dəyişiklikləri təsdiq edib. Eyni zamanda, “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa, Nazirlər Kabinetinin qərarlarına - “Vergi ödəyicisinin risk meyarları və vergi ödəyicisinin riskli vergi ödəyicilərinin siyahısına daxil edilməsi, həmin siyahıdan çıxarılması qaydası və şərtləri”nə, “Elektron alış aktının tətbiqi, uçotu və istifadəsi qaydaları”na və “Nümayəndəlik xərclərinin, işçilərin mənzil və yemək xərclərinin, eləcə də əmək şəraiti zərərli, ağır olan və yeraltı işlərdə çalışan işçilərə verilən müalicə-profilaktik yeməklərlə, süd və ona bərabər tutulan digər məhsullar və vasitələrlə bağlı xərclərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması normaları və qaydasına”mühüm dəyişikliklər edilib.

Adları qeyd olunan normativ hüquqi aktlarda ötən ilin sonunda edilən dəyişikliklər kitabda əvvəlki redakisyalarla müqayisəli şəkildə və misalların köməyi ilə ayrı-ayrılıqda izah edilib, dəyişiklik və əlavələrin mahiyyəti və məqsədi ətraflı izah olunub, bu yeniliklərin vergi ödəyicilərinə gələcək təsirlərinin qiymətləndirilməsinə çalışılıb. 1 yanvar 2025-ci il tarixinə olan dəyişiklik və əlavələr nəzərə alınmaqla Vergi Məcəlləsinin tam mətni kitabda yerləşdirilib, eyni zamanda, Məcəllədə istifadə olunan müvafiq icra hakimiyyətlərinin açılışı verilib.

MKS Academy olaraq ənənəmizə sadiqik, kitabı alanlara MKS portalından 1 ay ödənişsiz istifadə hədiyyə ediləcək. MKS portalından istifadə etməklə vergi qanunvericiliyinə aid testləri həll etmək, qanunvericilik sənədləri və praktiki sənəd nümunələri ilə tanış olmaqla yanaşı, ən çox verilən suallarla tanış olmaq mümkündür.

Kitab vergi orqanlarında çalışanlar, mühasiblər, sahibkarlar, ali və orta ixtisas məktəblərinin maliyyə, vergi, uçot və statistika ixtisaslarında təhsil alanlar, Vergi Məcəlləsini müstəqil şəklidə öyrənənlər üçün faydalı vəsaitdir.

Kitabla bağlı rəy, təklif və iradlarınızı (050) 368 12 72 nömrəli telefonla və mksacademy2022@gmail.com e-mail ünvanı vasitəsilə bildirə bilərsiniz

.Vergi Məcəlləsi

ÜMUMİ HİSSƏ

Fəsil I. Ümumi müddəalar.................. 10
Fəsil II. Vergi ödəyicisi. Vergi agenti 47
Fəsil III. Dövlət vergi orqanları.......... 66
Fəsil IV. Vergi nəzarəti....................... 85
Fəsil V. Vergi qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyət 131
Fəsil VI. Vergi orqanlarının qərarlarından (aktlarından) və onların vəzifəli şəxslərinin hərəkətlərindən (hərəkətsizliyindən) şikayət verilməsi 150
FƏSİL VII. Vergilərin ödənilməsi üzrə ümumi qaydalar 152

XÜSUSİ HİSSƏ

Fəsil VIII. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi...218
Fəsil IX. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi 241
Fəsil X. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinə və hüquqi şəxslərin mənfəət vergisinə aid olan maddələr.............................. 252
Fəsil XI. Əlavə dəyər vergisi.............. 292
Fəsil XII. Aksizlər............................. 335
Fəsil XIII. Əmlak vergisi 352
Fəsil XIV. Torpaq vergisi.................... 362
Fəsil XV. Yol vergisi 370
Fəsil XVI. Mədən vergisi 377
Fəsil XVII. Sadələşdirilmiş vergi....... 380
XIX fəsil. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə tətbiq edilən vergitutmanın xüsusiyyətləri 400
Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında AR Qanunu 404

“Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunda nəzərdə tutulan dəyişikliklərin İZAHI

Ümumi hissə

Vergi güzəşt və azadolmalarının tətbiqi ilə bağlı Nazirlər Kabinetinin qərarı olacaq?.................. **416**

Hansı xidmət ƏDV məqsədləri üçün istisna edilir? **416**

Hansı vergi ödəyicisinə elektron kabinetə kod-parolla daxil olmaq imkanı yaradıldı?..................... **417**

Bazar qiymətinin tətbiqində niyə fərqli yanaşma müəyyən edildi?...................... **418**

Vergi ödəyicilərinin vəzifələrində hansı dəyişikliklər oldu? **420**

Malları idxal edən vergi ödəyiciləri ilə bağlı hansı yumşalmalar həyata keçirildi? **421**

Bazarlarda obyektlərə nəzarət necə gücləndiriləcək?........................**423**

Ödəniş tapşırığında hansı məlumatların əks olunmasına artıq ehtiyac yoxdur? **425**

Operativ vergi nəzarətinin əhatə dairəsinə hansı məsələlər daxil edildi?..**426**

Hansı bildirişin təqdim olunmamasına görə maliyyə sanksiyası tətbiq ediləcək?........**427**

Bazar mülkiyyətçilərinə hansı maliyyə sanksiyaları tətbiq edilməsi nəzərdə tutulur?..........**427**

Hansı maliyyə sanksiyası 3 dəfə artırılaraq 6 000 manat oldu?....**428**

İdxal edilmiş malllarla bağlı maliyyə sankiyasında hansı dəyişiklik edildi? **429**

Bazarlarda icarəyə götürülən obyektlərdə hansı iki halda cərimə tətbiq ediləcək? **429**

Nağdsız hesablaşmalarla bağlı maliyyə sanksiyasının əhatə dairəsi necə genişləndirildi? **431**

Xaricdə əldə edilən gəlirlər üzrə vergi yoxlamasının müddəti necə tənzimlənəcək?..........................**432**

Xüsusi hissə

Fond birjasında səhmlərin təqdim edilməsi vergiyə necə cəlb olunacaq? **433**

İşçilər üzrə güzəştlərin hesablanmasında hansı yenilik var? 434
Dövlət qurumunda çalışan şəxsərə yanaşma niyə dəyişdi? 436
Kənd təsərrüfatı ilə bağlı dividend gəlirlərinə münasibətdə hansı dəyişikliklər var? 438
Proqram təminatı üzrə dividend gəlirlərinə güzəşt tətbiq edildi? 439
Mikro sahibkarlıq subyektərinə münasibətdə nələr dəyişdi? 439
Fiziki şəxs işçisi olduğu işəgötürənə VÖEN əsasında xidmət göstərə biləcək? 443
Fərdi sahibkar digər fəaliyyətlə məşğul olduqda güzəşt hüququ necə tənzimlənir? 445
Mədəniyyət sahəsi üzrə hansı yeni güzəştlər var? 447
Dövlət-özəl tərəfdaşlığı layihələri üzrə fərdi sahibkara hansı güzəştlər verildi? 448
Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə hansı dəyişikliklər edildi? 449
Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun və İşsizlikdən Sığorta Fondunun vəsaitləri ilə bağlı güzəştlər tətbiq ediləcək? 451
Alış aktı ilə alınan hansı mallar 2 faizlik həddə aid edilməyəcək? 451
Dividendlə bağlı hansı maddə ləğv edildi? 452
Daşınmaz əmlakın icarəsi ilə bağlı nələr dəyişdi? 453
Qeyri-rezidentin daimi nümayəndəliyi ilə bağlı hansı güzəşt tətbiq edildi? 454
Uzunmüddətli müqavilələr üzrə gəlir və xərcin uçotu necə aparılacaq? (Misalla izah) 454
Ödəmə mənbəyində vergi ilə bağlı hansı redaktə tipli düzəliş həyata keçirildi? 458
ƏDV-nin ticarət əlavəsindən hesablanması müddəti uzadıldı? 458
Yükdaşıma fəaliyyəti ilə bağlı hansı düzəliş edildi? 459
ƏDV-dən azadolma və güzəştlə bağlı hansı düzəliş və əlavələr edildi? 460
Hansı xidmətlər üzrə ƏDV sıfır (0) dərəcə ilə hesablanacaq? 462
“Tax free” rejimində hansı xidmətlər üçün ƏDV geri qaytarılacaq? 462

Hansı yeni xidmət "ƏDV geri al" layihəsinə aid ediləcək? **462**

Aksiz vergisi üzrə hansı düzəlişlər həyat keçirildi?..........................**463**

Əmlak vergisi üzrə hansı güzəştlər edildi?.......................................**464**

Torpaq vergisi üzrə hansı 3 yeni halda güzəşt nəzərdə tutulur?....**465**

Yol vergisinin dərəcəsi ilə bağlı hansı uyğunlaşma aparıldı? **465**

Xarici dövlətlərin yük avtomobilləri, qoşqulu və yarımqoşqulu avtonəqliyyat vasitələri yol vergisindən azad edildi?.......................................**466**

Sabit qəbzlə bagli mühüm dəyişiklik hansıdır? **467**

Digər normativ aktlardakı dəyişikliklərin şərhi

Nağdsız hesablaşmalar haqqında AR Qanunu

Nağd əməliyyat üzrə aylıq limit hansı halda 50 000 manat sayılacaq?..................................**475**

Vergi ödəyicisinin aylıq nağd ödənişinə nəzarət necə həyata keçiriləcək? **477**

Kredit təşkilatı nağd məxaricə necə nəzarət edəcək? **478**

"Nümayəndəlik xərclərinin, işçilərin mənzil və yemək xərclərinin, eləcə də əmək şəraiti zərərli, ağır olan və yeraltı işlərdə çalışan işçilərə verilən müalicə-profilaktik yeməklərlə, süd və ona bərabər tutulan digər məhsullar və vasitələrlə bağlı xərclərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması normaları və Qaydası"

Nazirlər Kabinetinin 492 saylı qərarı hansı normaları tənzimləyir? **483**

İşçilərin yemək xərcləri üzrə normaları necə tənzimlənəcək? **484**

İşçinin ezamiyyət və məzuniyyətdə olması halı necə tənzimlənəcək?..........................**485**

Nazirlər Kabinetinin qərarına uyğun olaraq işçiyə iki hal üzrə yemək xərci ödəmək mümkündür? **486**

Hansı hallarda işçi ilə bagli yemək xərcinin gəlirdən çıxılmasına icazə verilməyəcək? **487**

Mənzil xərclərinin gəlirdən çıxılması ilə bağlı hansı tələblər mövcuddur? **488**

Mənzil xərcinin gəlirdən çıxılması ilə bağlı hansı tələblər var? **489**

Nümayəndəlik xərclərinin gəlirdən çıxılması necə tənzimlənir? **489**

Riskli vergi ödəyicisi ilə bağlı qaydalarda hansı ciddi dəyişikliklər olundu?.....................................**497**

Vergi ödəyicisi hansı halda xidmətə görə riskli vergi ödəyicisi hesab edilə bilər? **497**

Sənədsiz mallar təqdim edən vergi ödəyicisi hansı halda riskli vergi ödəyicisi hesab edilməyə bilər?..........................**499**

Vergi ödəyicisi hansı halda təqdim edilən mallara görə riskli vergi ödəyicisi hesab edilə bilər? **501**

Əmtəəsiz əməliyyatlar aparan şəxs necə müəyyən edilir? **502**

Vergi ödəyicisi riskli vergi ödəyicisi siyahısına necə daxil edilir? **503**

Riskli vergi ödəyicisi meyarlarına uyğun gələn vergi ödəyicisindən hansı məlumatlar tələb edilir? (Nümunəvi forma) **504**

Riskli əməliyyatla bağlı alıcıya hansı məzmunda məktub göndərilir? (Nümunəvi forma)..**506**

Vergi ödəyicisi bildirişi aldıqdan sonra hansı prosesi həyata keçirməlidir? **507**

Vergi ödəyicisinin riskli vergi ödəyicisi siyahısından çıxarılması hansı halda ərizə ilə mümkündür? **509**

Hansı orqanın təşəbbüsü ilə vergi ödəyicisi riskli vergi ödəyicisi siyahısından çıxarıla bilər? **510**

Riskli vergi ödəyicisi ilə bağlı prosesdə müddətlərin tənzimlənməsi necə həyata keçirilir? **511**

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 7 iyul tarixli 243 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilən Elektron alış aktının tətbiqi, uçotu və istifadəsi QAYDALARI

Elektron alış aktı ilə bağlı ciddi dəyişiklik hansıdır? **519**